

, així està el pati

L'Ajuntament de Sallent
reprova els Mossos | PÀG. 10

Detencions a la Universitat
de Girona | PÀG. 10

Bloc de pisos per a persones
desnonades | PÀG. 11

Acció contra les despeses
militars | PÀG. 12

BARCELONA · LES CONDICIONS DE DETENCIÓ ALS CIE PODEN SER PITJORS QUE LES DE LES PRESONS, SEGONS SOS RACISME

Mobilització per denunciar l'existència del 'Guantánamo de la Zona Franca'

El 18 de desembre es va organitzar una jornada contra el racisme i la situació de les migrants. Les direccions dels centres d'internament poden imposar la normativa que creguin oportuna

Nico Lupo Sonnabend i Marc Rude
redaccio@setmanaridirecta.info

Una concentració davant del Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) de la Zona Franca va posar punt final a la jornada reivindicativa contra el racisme el 18 de desembre. Al final de l'acte, es va llegir un manifest on es denunciava l'existència d'aquests centres i les polítiques discriminatòries que apliquen. L'acte va ser precedit per una llarga manifestació matutina, que va recórrer els carrers del centre de Barcelona fins arribar al parc de la Ciutadella, on es va fer un dinar popular per a les assistents.

Sense haver comès cap delictes, les migrants són capturades de manera arbitrària per la policia i traslladades al CIE

El 18 de desembre va ser, un any més, el dia que es va celebrar la jornada d'acció global contra el racisme i pels drets de les persones migrants, refugiades i desplaçades. El discurs dels actes que s'han anat succeint s'ha centrat en la denúncia de la desigualtat econòmica de les persones migrades, una situació que es veu agreujada,

Els Mossos custodiaven el CIE de la Zona Franca durant l'acte de protesta

en molts casos, per les condicions jurídiques existents a la majoria d'estats europeus.

Prop de 200 persones de diverses procedències es van aplegar davant del CIE de la Zona Franca, envoltat de polígons i carrers sense nom. La concentració es va acompanyar d'una encesa de torxes per recordar que la gent detinguda "no està sola", en paraules de Kheraba. Diversos col·lectius i entitats, com ara la Campanya pel tancament dels CIE, Papers i drets per a tothom o el Moviment 15-M, entre d'altres, van organitzar o participar als actes del 18 de desembre.

"S'ha d'afavorir l'autoorganització de les persones immigrants" "Jo he vingut aquí perquè crec que les detencions d'immigrants per causa d'una falta administrativa són injustes", explicava Maria Antònia, una dona gran que havia pujat al bus noliejat des de la plaça d'Espanya per arribar al centre. Maria Antònia, que va viure cinc anys a l'Equador, denuncia que "els europeus, en canvi, podem viatjar pel món sense problemes", fet que demostra que "tenim una visió totalment eurocèntrica". "La jornada ha estat una oportunitat per mostrar la solidaritat per part de la gent autòctona i perquè la gent

prengué la paraula -explicava Carla, d'Enredades-, però també per fomentar l'autoorganització de les persones immigrants".

Els centres d'internament d'estrangers (CIE) són espais de reclusió on els estats empresonen les persones migrants pel sol fet de no tenir la documentació en regla. Sense haver comès cap delictes, les migrants són capturades de manera arbitrària per la policia i traslladades al CIE, on poden romandre preses fins a 60 dies.

Anomenats oficialment *establiments públics de caràcter no penitenciari*, tenen una normativa a voltes "més obscura que la de les

presons", asseguren des de SOS Racisme, ja que no existeix un marc d'actuació conjunt als centres, on cada direcció té la potestat d'establir l'actuació intramurs que consideri adient.

Una de les qüestions més angiosants de la situació de les persones recluses són les gàbies on viuen en grups de vuit. Només són traslladades a la infermeria en casos de malalties greus i els contagis són constants. El centre té un pati, on la gent tancada passa els dies "fumant i xerrant", expliquen membres de col·lectius de defensa dels drets de les migrants que han pogut entrar al CIE. "Es passen el dia esperant el no res, no saben el que els espera a dins ni, després, a fora". El centre, totalment gestionat per la policia, no organitza cap activitat lúdica on puguin participar les detingudes.

El centre, gestionat per la policia, no organitza cap activitat lúdica on hi puguin participar les detingudes

A la concentració, hi van assistir persones nascudes a Europa i migrants que formen part d'alguna associació o que han vingut pel seu compte. Modu, que és senegalès i viu a Catalunya des de fa dos anys, va assistir a la concentració per-

, així està el pati

»» Ve de la pàgina anterior

què un amic li va comentar que “hi havia una jornada contra el racisme”.

Es van llegir cartes de testimonis que havien passat pel centre i ja han estat deportades. “L'aigua de les dutxes és freda, el menjar també és fred i insuficient”, narrava una de les missives. Els centres tenen un funcionament molt opac: molt poca gent sense cap vinculació amb el centre ha pogut entrar-hi i la gent que ho ha fet, ha estat guiada i no ha tingut contacte amb les persones detingudes.

Les visites, amb mampara i telèfon

En aquest *Quantánamo de la Zona Franca* -tal com l'anomenen algunes entitats i persones favorables al seu tancament-, les persones recluses no tenen nom i sempre són cridades pel seu número. Durant les visites de familiars, no hi pot haver cap mena de contacte i tot es fa amb la presència d'una mampara i a través d'un telèfon. A més, el centre té una cel·la de càstig que l'antic director negava que existís. L'últim racó d'esbarjo és una biblioteca que no té llibres. Les entitats demanen la instal·lació de càmeres per prevenir maltractaments o per poder denunciar l'abús en el tracte a les interns, que ja ha estat demostrat en diversos informes.

Les entitats demanen la instal·lació de càmeres per prevenir maltractaments o per poder denunciar l'abús en el tracte

El manifest també denuncia la situació sociolaboral de les persones d'origen migrat, el 33% de les quals es troba a l'atur i, en molts casos, sense ajudes institucionals. També s'ha criticat la retallada de les ajudes per a la gent aturada per part del govern de la Generalitat.

Actualment, davant el risc d'un augment del conflicte social, les batudes al carrer per controlar les migrants irregulars “s'han tornat més subtils”, explica Khedara. “Els controls tenen un perfil ètnic molt marcat”, explica José Peñín de SOS Racisme. “Hi ha casos de gent que va ser expulsada sense que la seva família o advocat se n'assabentés”, afirma. Tot i que la majoria de persones empresonades no són deportades, el calvari continua al carrer: tenen l'ordre d'expulsió activada durant cinc anys i no poden regularitzar la seva situació ni iniciar un procés d'arrelament.

BARCELONA · PARLEM AMB MUBARAK, UNA PERSONA QUE HA ESTAT EMPRESONADA PER NO TENIR PÀPERS

“He viscut aquesta experiència i em volia solidaritzar amb els que estan aquí”

Marc Rude
redaccio@setmanaridirecta.info

Mubarak, que és ghanès i va estar reclòs al CIE de València, explica el seu testimoni a la DIRECTA. “Em van detenir a Oasca un diumenge com avui, era el dia 31 de maig de 2009. Estava assegut amb uns amics; jo estava de visita i van venir dos policies a controlar. Com que no tenia els papers, em van dur a la comissaria i, el dia següent, em van portar davant el jutge, que va dir que m'havien d'expulsar del país... sense haver fet res. Llavors, aquell mateix dia, em van dur a València i vaig estar allà durant 36 dies; com que no tenia el passaport, el meu consolat estava inves-

VERA GIRÓ

tigant si realment era ghanès. En aquella època no em podien detenir més de 40 dies i, quan ja s'a-

propava la data, em van deixar en llibertat i vaig tornar a Barcelona”. Mentre estava pres, Mubarak

va patir una infecció d'orina molt dolorosa, per la qual va rebre un tractament insuficient. Ell creu que “cap persona no ha ser discriminada pel seu color i menys per no tenir els papers”. Avui, diu: “He

“Cap persona no ha de ser discriminada pel seu color”

vingut perquè he viscut aquesta experiència i em volia solidaritzar amb els que estan aquí. Ara tinc els meus papers i no tinc por de passejar pels carrers”.

Màlaga: CIE Capuchinos

El CIE malagueny està situat a l'antiga caserna militar de Capuchinos, un edifici ruïnós que no reuneix ni les condicions de salubritat més mínimes. El ple de l'Ajuntament, la fiscalia i el defensor del poble andalús demanen la seva clausura des de fa anys. El 2006, set agents de policia van ser acusats d'agredir sexualment diverses internes, cosa que va implicar el cessament del director i del cap de seguretat del centre. El 2007, un informe del Parlament Europeu parlava de condicions de vida “deplorables”. L'associació Red Acoge ha documentat que dotze persones compartien una cel·la de 30 metres quadrats, mentre que el president de la Plataforma de Solidaridad con los Inmigrantes de Málaga afirma que “hi ha hagut casos de reclusió de dones embarassades a punt de parir i de persones amb malalties mentals i depressions”. Aquest estiu, el 15-M i altres grups van convocar una sèrie de protestes per impedir la deportació de Sidi Hamed Bouziane, un jove algerià que estava amenaçat de mort pels aparells repressius del règim del seu país. El 7 d'agost, la policia va carregar amb violència contra una cinquantena d'indignades, però, finalment, la subdelegació del govern a Sevilla va revocar l'ordre d'expulsió de Bouziane, després que es casés amb una cordovesa a l'interior del CIE, fet que li va permetre obtenir la residència temporal. No obstant això, les protestes van continuar i, entre els dies 23 i 25 d'agost, la ciutat va acollir la primera Trobada Estatal de Col·lectius en Lluita Contra els CIE, on diferents organitzacions estatals i europees van decidir posar en marxa una campanya conjunta contra la creixent vulneració de drets que pateix la població migrat.

València: CIE Zapadores

El sòrdid històric del centre de Zapadores ha convertit València en un nucli important de la lluita contra els CIE. Mobilitzats per la Campanya CIE'S NO, les activistes valencianes es concentren a la porta de l'edifici cada últim dimarts de mes des de fa dos anys. Segons expliquen les desenes d'organitzacions i xarxes socials que integren la iniciativa, moltes internes afirmen que han “rebut cops, mals tractes i vexacions per part de la policia”. Per reprimir una vaga de fam iniciada a principis de desembre de l'any passat, diverses persones recluses van ser obligades a passar hores sota la pluja amb les mans enlaira al pati del recinte. En una altra ocasió, els tribunals van cridar a declarar un intern després que aquest hagués interposat una denúncia per maltractaments a través del seu advocat i una vintena d'ONG. La víctima va exposar davant el jutge que estava disposada a reconèixer els seus agressors, però no ho va poder fer perquè la van deportar dues hores després. Feia quinze anys que viva a l'Estat i n'havia cotitzat deu a la Seguretat Social.

Madrid: CIE Aluche

Un informe elaborat el 2009 per la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiament va documentar diversos casos de tortures i maltractaments. Pau Pérez-Sales, psiquiatre que va dirigir la investigació, declarava: “El tracte que pateixen, en moltes ocasions, és denigrant i d'absoluta humiliació: des d'interns que porten els mateixos calçotets durant un mes fins a persones que han de fer les seves necessitats en una ampolla perquè, a la nit, està prohibit anar al lavabo”. L'abril passat, el jutjat va haver d'obligar la direcció a prestar l'assistència necessària a una dona amb càncer, ja que les seves necessitats mèdiques no s'estaven complint. El magistrat també va obligar la policia a col·locar correctament la placa d'identificació, ja que la portaven al revés per impedir les que els presos poguessin denunciar abusos.

La fortalesa europea

La política comunitària de fronteres i migracions, que ha portat a l'establiment del que Migreurop qualifica com “l'Europa dels camps” (de concentració), va començar el 1995 amb la signatura dels Acords de Schengen. La UE es va fortificar i va tancar el pas als fluxos migratoris provinents d'un Sud empobrit, en gran part, per culpa de les pròpies potències occidentals. La Directiva de Retorn, més coneguda com a *Directiva de la vergonya*, va ser aprovada el 2008 d'esqueues a les crítiques de diverses organitzacions i dels governs llatinoamericans i africans. La seva aplicació va agreujar la situació. El mapa d'Europa està ple de camps d'internament, mètode definitiu de criminalització de les persones migrants que han aconseguit transpassar les tanques, físiques o simbòliques, que separen les dues ribes de la Mediterrània. Un dels centres de retenció més coneguts es troba a la illa italiana de Lampedusa. Al complex, hi malviuen centenars de persones nord-africanes que, de vegades, han protagonitzat motins, indignades pel tracte que rebien. Al setembre, més de 300 tunisianes es van manifestar contra les condicions en què es viu al centre i contra les repatriacions forçades. A la primavera, la guerra civil líbia va comportar un augment important del trànsit de migrants pel pas sicilià, magnificat per la suspensió de l'acord bilateral entre Itàlia i Gaddafi, que garantia la repatriació de les persones detingudes. L'Estat francès de Sarkozy, que a l'estiu va tancar la frontera alpina per evitar que la gent exiliada de Líbia i Tunísia arribés fins al seu territori, és el marc de referència de la xenofòbia institucional a Europa. Només durant el 2010, més de 60.000 persones van ser internades en un Centre de Retenció Administratiu. El 55% del total de les detingudes van ser alliberades posteriorment perquè, en molts casos, la magistratura considerava que la retenció era “contrària al dret”. Un informe deixa al descobert que, al llarg de l'any, 500 nens i nenes van passar pels CIE francesos. La política migratòria del Regne Unit també arrossega una carrera força dramàtica i, durant els últims anys, s'ha cobrat diverses vides.

, així està el pati

ESTAT ESPANYOL · ELS MURS DELS CENTRES D'INTERNAMENT D'ESTRANGERS OCULTEN UNA DE LES INJUSTÍCIES MÉS FLAGRANTS D'EUROPA

Empresonen les migrants pel sol fet de no tenir la documentació en regla

Marc Rude
redaccio@setmanaridirecta.info

Es centres d'internament d'estrangers (CIE) són espais de reclusió on els estats de la Unió Europea empresonen les persones migrants pel sol fet de no tenir la documentació en regla. Sense haver comès cap delictes, són capturades de manera arbitrària per la policia i traslladades al CIE, on poden romandre preses fins a 60 dies. El pas següent és la deportació. Oficialment, els CIE són "establiments públics de caràcter no penitenciari", eufemisme que amaga una xarxa de camps de concentració al marge de la legislació sobre presons, dependents del Ministeri de l'Interior i gestionats per la policia espanyola. Les condicions en què hi sobreviuen les internes són inhumanes i han estat denunciades per una llarga llista d'organitzacions estatals i internacionals. Els mitjans i les ONG tenen vetada l'entrada als centres, una falta de transparència que permet encobrir les violacions de drets que s'hi produeixen. No obstant això, la gent que -per experiència- en pot donar testimoni parla de vivències esferidores, que ens fan recordar alguns dels episodis més tenebrosos del segle xx. En aquest sentit, el silenci mediàtic facilita el desconeixement social d'una situació d'injustícia pròxima i quotidiana, davant la qual la ciutadania no pot romandre impassible. A l'Estat espanyol, els CIE van aparèixer

L'any passat, hi van ser internades un total de 26.032 persones

amb la primera llei d'estrangeria, aprovada el 1985, però, des de principis de la dècada passada, van anar adquirint cada cop més rellevància. Segons l'informe de la fiscalia, l'any passat hi van ser internades un total de 26.032 persones, distribuïdes en nou centres repartits arreu de la geografia estatal: Madrid, Barcelona, València, Màlaga, Tarifa, Algesires, Tenerife, Fuerteventura i Gran Canària. Alguns estan ubicats en antigues presons o casernes militars que han quedat obsoletes. A Barcelona, el CIE de la Zona Franca va substituir, el 2006, les instal·lacions de la Verneda, un soterrani amb unes condicions de llum i ventilació pessimes, on es van arribar a engabiar sis persones en cel·les de sis metres quadrats.

BÁRBARA BOYERO

Les activistes van cridar contra l'existència dels CIE, considerats per diverses entitats com veritables camps de concentració

Drets vulnerats

Qualsevol incongruència entre els documents adquirits i la legislació vigent és suficient perquè una persona migrant experimenti la privació de llibertat dins els murs d'un CIE. "No són delinqüents: només han comès una falta administrativa no gaire més greu que una infracció al volant", declarava Carlos Carnicer, president del Consell General de l'Advocacia Espanyola. Si bé la mera existència de llocs com aquests ja constitueix una vulneració de drets, la situació es veu agreujada per l'escassa protecció legal de les recluses. El funcionament dels centres no es va regular fins l'any 1999 a través d'una ordre ministerial, considerada ambigua i incompleta per molta gent. L'autoritat que es delega a la direcció dels CIE és gairebé absoluta. Si hi afegim la falta de càmeres de videovigilància, ens trobem que la policia opera amb plena impunitat, a part de dur a terme una feina per la qual no està qualificada. Després de fer una inspecció, l'any passat, el defensor del poble va constatar que, dins els CIE, "no existeixen mecanismes efectius de control de l'actuació policial", a més de detectar una "absència generalitzada de serveis d'assistència social". El periodista Sergi Picazo afirma que "les presons tenen reglament intern i, si un pres rep un maltractament, té uns mecanismes de denúncia que, al CIE, no existeixen". Tot plegat ha fet que s'hagi arribat a parlar de *petits Guantánamos*.

Migreurop, una xarxa euroafricana formada per 38 associacions humanitàries provinents de tretze

països de les dues ribes de Mediterrani, va presentar, a Màlaga, l'informe *CIE: Derechos vulnerados*, on es recullen les experiències acumulades després d'aconseguir entrar als CIE de Barcelona, Madrid, Màlaga i Algesires. La investigació conclou que es tracta de "veritables presons", on "la privació de drets en ocasions és superior a la que s'aplica als centres penitenciaris" i on, tanmateix, es dona un "escàs o nul control per part de l'autoritat judicial competent" i un dèficit legislatiu important. Tots aquests elements porten a una falta de garantia dels drets fonamentals que converteix els CIE en autèntiques "estructures de maltractament".

Condicions inhumanes i casos de tortura

L'informe *Voces desde y contra los Centros de Internamiento de Extranjeros*, editat el 2009 per Ferroncaril Clandestino, Médicos Mundo i SOS Racismo Madrid, explica que "testimoni rere testimoni, la denúncia de les condicions d'habitabilitat, que queden molt lluny dels mínims desitjables, es repeteix" i "també apareixen, reiteradament, denúncies de maltractaments verbals, físics i psicològics per part del personal policial". Sobre població a les cel·les, alimentació, vestit i atenció sanitària insuficients, falta d'equips i tot tipus d'abusos i coaccions per part dels agents són el pa de cada dia als CIE.

La Coordinadora per a la Prevenció i la Denúncia de la Tortura va fer públic, el mes de juny, el seu informe anual, que recull 251 casos docu-

mentats de tortura de la mà de funcionari públic el 2010 a l'Estat espanyol. El CIE valencià de Zapadores és una de les institucions que hi apareix més vegades. A.B., de 55 anys i d'origen marroquí, va morir a la seva cel·la després que el personal mèdic del Centro de Salud de San Luís no li detectés cap anomalia. B.N., de nacionalitat algeriana, va ser colpejat en públic fins que va perdre el coneixement. El senegalès N.C. es va queixar de la mala higiene del centre i, tot seguit, diversos agents el van pegar i van obligar-lo a prendre una medicació desconeguda. A Madrid, el ciutadà colombià R.A. va haver de ser traslladat a l'hospital després de ser apallissat brutalment, mentre que, a Barcelona, trobem el suïcida d'M.A., un noi de 22 anys que es trobava sancionat amb aïllament i no rebia tractament pels problemes de salut mental que patia. El 2009, el CIE de la Zona Franca ja es va cobrar la vida d'un altre jove, que oficialment "es va penjar amb una samarreta al sostre de la cel·la". Per acció o per omissió, la policia espanyola és responsable de les morts, ja que es van produir sota la seva custòdia.

Persecució de les persones migrants

L'estada als CIE només és un esglaó d'un dispositiu que travessa la vida de les persones migrants. Les víctimes sovint són capturades en batudes policials massives, on la policia identifica la gent basant-se en criteris racistes. Cheik Dia, un madrileny d'origen senegalès, en fa una síntesi aproximada: "Si ets negre, et dema-

nen la documentació". Les *caceres de migrants* han rebut múltiples condemnes i fins i tot les Nacions Unides han demanat explicacions a l'Estat respecte a aquestes pràctiques discriminatòries. Després del seu pas pel CIE, els migrants acostumen a ser deportades amb avió, els anomenats *vols de la vergonya*. L'any 2006, Osamuyia Aikipitanhi, un home d'origen nigerià que era traslladat sota custòdia per la policia espanyola, va morir emmordassat i lligat de peus i mans.

El govern de Zapatero va impulsar una reforma de la llei d'estrangeria, el 2009, que imposa condicions encara més dures a les persones migrants. El període màxim de reclusió en un CIE es va allargar de 40 a 60 dies, a la vegada que es restringien el reagrupament familiar i el dret d'asil. Amb el nou executiu del PP, la situació podria empitjorar encara més, si recordem que, fa dos anys, el parlament espanyol va rebutjar la proposta popular d'un "contracte d'integració per immigrants" que, entre d'altres coses, volia allargar el termini màxim d'estada als CIE als 70 dies. El mateix portaveu del PSOE va definir la iniciativa com a "inútil, degradant i de fons xenòfob".

Arran de la recessió, una de cada tres migrants està a l'atur

A la vegada, la gent nouvinguda es troba en una situació especialment vulnerable davant la crisi, ja que necessita un contracte laboral per renovar els papers de la residència. A més, arran de la recessió, que ha tingut un impacte important en sectors com la construcció, una de cada tres migrants està a l'atur. Durant la protesta del diumenge 18, els col·lectius de migrants denunciaven: "Ens tracten com a mà d'obra barata que utilitzen quan li convé al mercat laboral i que llencen a les escombraries quan ja no li interessa". Les autoritats s'encarreguen de la tasca de perseguir-los i, a través del seu aparell repressiu, es dediquen a fer la vida impossible als nostres veïns i veïnes. El Ministeri de l'Interior afirma que ha repatriat 30.163 migrants el 2010. Aquestes xifres són persones que, sovint, fa anys que conviuen entre nosaltres, han construït la seva vida aquí i, ara, són expulsades de la seva terra d'acollida perquè el sistema econòmic ho ha decidit.